

A csapatok vezetése

Fordította: Sinkó István alezredes

Az új haditechnika és fegyverzet, de mindenekelőtt az atom- és rakétaeszközök fejlődése és rendszeresítése gyökeres változásokat eredményezett a harci tevékenységek vezetésének módszereiben. A korszerű harci eszközök meghatározó hatással vannak a vezetés problémáira és egyre újabb követelményeket támasztanak a vezetéssel szemben.

A nagy mozgékonyssággal, manőverezőképességgel rendelkező alegységek, egységek harci tevékenységeinek vezetése korunkban széles arcvonalon, szennyezett, ugyanakkor rombolt, tűzzel árasztott területeken folyik.

A technika mai fejlődésének időszakában a parancsnoki munka tudományos megszervezése nélkül tehát nem képzelhető el a csapatok vezetése.

A csapatvezetés korszerűsítésének napjainkban legfontosabb kérdései: a legújabb parancsnoki tudományos vezetési módszerek széles körű felhasználása a csapatoknál, a századok, zászlóaljok, ezredek harcászultságának növelése, a tisztek vezetői tevékenységének, jártasságának fejlesztése, mindezek összekapcsolása a törzsek állományának ésszerű kiválasztásával, a funkcionális kötelek átgondolt elosztásával, a vezetési pontok korszerű felszerelésével, az automatizált eszközök alkalmazásával.

A tudomány és technika vívmányainak a csapatvezetésben történő bevezetése, mint minden újnak gyakorlati alkalmazása, különös gondosságot és figyelmet igényel. Ennél fogva sajnos a parancsnoki tevékenység tudományos megszervezése az egységek és alegységek jelentős részénél nagyon lassan valósul meg, esetenként még az olyan egyszerű munkák is, mint a vezetési pontok felszerelése, formanyomtatványok, grafikonok, táblázatok, számvetési táblázatok kidolgozása, harcászati gyakorlóterek automatikus és imitációs eszközökkel történő berendezése stb. túlságosan elhúzódnak.

A parancsnok felelős a csapatok vezetéséért és a meghatározott feladatok sikeres végrehajtásáért, ezért különleges helyet foglal el a vezetésben.

Az alegységek, egységek harci tevékenységének ésszerű megszerve-

zésére, a harc menetének magabiztos vezetésére csak olyan parancsnok képes, aki szilárd jellemű, helyesen értelmezi és öntudatosan végrehajtja a hivatásából adódó feladatokat, aki korszerű technikai ismeretekkel rendelkezik, továbbá aki a legkülönbözőbb harc helyzetekben, többek között a tömegpusztító fegyverek ellenséges alkalmazása esetén is kiválóan ismeri a csapatok vezetésének elméleti és gyakorlati kérdéseit.

A parancsnok példakép az alárendeltek előtt a szervezettség, az operativitás, a gyorsaság, valamint a csapatvezetés lényeges kérdéseinek megoldásában. Az egyszemélyi vezető, a parancsnok ezeket a feladatokat egyedül nem képes megoldani.

Segítői a törzs, a helyettesek, a fegyvernemi és szolgálatiág-főnökök, a párt- és a KISZ-szervezetek.

A vezetési feladatok megoldásában a törzs a parancsnok elsődleges támasza. A törzs köteles segíteni a parancsnokot a helyzet értékelésében, a megszabott feladatok alárendeltekhez történő eljuttatásában. A törzs szervezi meg a harctevékenységek minden oldalú biztosítását, informálja az alárendelt egységek, alegységek vezető szerveit az ellenség és a saját erők helyzetéről, a mindenkori harci tevékenységekről.

Ezeknek a bonyolult kérdéseknek a sikeres megoldása a törzstől magas színvonalú szervezettséget, pontosságot, összehangoltságot, operativitást, valamennyi törzsbe beosztott tisztől kiváló egyéni felkészültséget követel.

Ebből adódik valamennyi fokozatú parancsnok és törzs legfontosabb kötelessége, az, hogy állandóan tökéletesítsék csapatvezetési ismereteiket, a harc minden fajtájában, a legbonyolultabb harcászati helyzetekben, a különböző napszakokban és évszakokban.

Tapasztalható, hogy az alegységek, a harcosok a harcászati gyakorlatokon legtöbbször igen jól tevékenykednek, ugyanakkor sajnos nem elég színvonalas a parancsnokok és törzsek munkája.

A közelmúltban végrehajtott egyik harcászati gyakorlaton az egyik zászlóaljnál — melynek parancsnoka Rulev tiszt volt — elhúzódtott a helyzetmegítélés és az elhatározás meghozatala, így az alegységek késve kapták meg feladataikat. A szemrevételezés során időben és terepszakaszonként nem hangolták össze az alegységek tevékenységét, és a harc minden oldalú biztosítását is elmulasztották. Nem megfelelően szervezték meg az összeköttetést sem. Mindezek hátrányosan befolyásolták a harc lefolyását. A zászlóalj alegységei nem egy időben érkeztek a megjelölt terepszakaszra, a feladat végrehajtása során nem tartották be a meghatározott irányt. A parancsnokok részéről sűrűn elhangzottak az „Élőre!”, „Növelni a sebességet!” stb. vezényszavak. S miután a megerősítő tüzérüteg, valamint a műszaki és hadtápolegységek sem kaptak pontos feladatot, ezek az alegységek a harc feladat passzív résztvevői voltak és nem a harc helyzetnek megfelelően követték az alegységeket.

A gyakorlat vezetője mindent elkövetett annak érdekében, hogy a parancsnokok a harci feladatot körültekintően szervezzék meg és a konkrét helyzetnek megfelelően vezessék alegységeiket. Végül az említett hiányosságok miatt kénytelen volt a zászlóalj gyakorlatát alacsonyan értékelni.

Nem nehéz elképzelni, hogy a harcászati gyakorlaton résztvevő al-

egységek még a harci feladat végrehajtása esetén is harcban indokolatlanul nagy veszteségeket szenvedtek volna.

A korszerű harc előkészítésében, megszervezésében és a csapatok vezetésében kiszélesedett a parancsnokok, törzsek, fegyvernemi főnökök, párt- és politikai szervek gyakorlati tevékenységének köre. Az alegységek, egységek hiányos nevelése, meg nem felelő kiképzése egy sor súlyos következménnyel járhat. Nem véletlen a honvédelmi miniszter megjegyzése, hogy egyes parancsnokok, törzsek későn adják ki a szükséges intézkedéseket az alárendeltek részére, gyengén képzettek a váratlan feladatok végrehajtására, bonyolult körülmények között passzívok és határozatlanok, gyakran nem veszik figyelembe az ellenség részéről alkalmazott rádió ellentevékenységeket, a megtévesztést, a színlelt tevékenységeket. Ezért a honvédelmi miniszter aláhúzva a harci feladatok meghatározott időben történő végrehajtásának fontosságát — mint az egységek, alegységek győzelmének meghatározó feltételeit —, megköveteli a harc minden oldalú előkészítésében és biztosításában a csapatok vezetésének szüntelen javítását, a parancsnokok és törzsek munkájának tökéletességét.

Egy harcokcsiezred, melynek Docenkó tiszt volt a parancsnoka, a honvédelmi miniszter jelenlétében példamutatóan végrehajtott harcászati gyakorlatot mutatott be.

Az ezred nehéz terep- és időjárási viszonyok között magas színvonalú harcászati felkészültségről tett tanúbizonyságot. Igazolta, hogy bonyolult viszonyok között is képes a harci feladat sikeres végrehajtására.

A gyakorlat minden mozzanatában kitűnt a századok és zászlóaljak határozott, gyors tevékenysége.

Az ezred sikerét a magas színvonalú harcckészültség mellett döntő mértékben elősegítette a parancsnokok és törzseik operatív, rugalmas, szilárd szervező tevékenysége az alárendeltek vezetésében.

A csapatok minden kiképzési év kezdetén megkapják a harcckiképzési feladatot. Most a felelősségteljes feladat az, hogy tökéletesítsék felkészültségüket az aktív tevékenységek végrehajtásában, a technika és fegyverzet harci alkalmazási lehetőségeinek teljes kihasználásával; a parancsnokok és a törzsek számolják fel a határozatlanságot és passzivitást a csapatok vezetésében, fejlesszék kezdeményező készségüket, határozottságukat és legyenek magabiztosak az átgondolt harcvezetési kockázatok bátor vállalásában.

Nagyon fontos feladat valamennyi fegyvernem alegységeit, egységeit különböző évszakokban és időjárási viszonyok között, a nagy távolságú és ütemű menetek szervezett végrehajtására felkészíteni, továbbá kiképezni a csapatokat a meghatározott körletbe teljes állománnyal történő pontos beérkezésre és a harc feladat menetből történő végrehajtására.

Javítani kell a harcokcsizó és gépesített lövész alegységek harcászati kiképzését. Legyenek képesek gyors szétbontakozásra, ezt követően határozott csapásra, a támadás nagyütemű végrehajtására a feladat teljes mélységében úgy nappal, mint éjjel.

Ezeknek a feladatoknak a maradéktalan minőségi végrehajtása elképzelhetetlen a parancsnokok és törzsek, valamint a pártpolitikai apparátus fáradságot nem ismerő munkája nélkül. A harcvezetési tevékeny-

ségeiben első helyen áll a csapatvezetés és -irányítás, a kialakult légi és harcászati helyzet mély elemzése, értékelése és az események várható alakulásának előrelátása.

Az ilyen elemzések, értékelések, valamint az ezek alapján készült pontos számvetések lehetővé teszik a harcfeladat sikeres végrehajtásához szükséges elhatározás meghozatalát, biztosítják a csapatok álcázását, az ellenséges légicsapások elhárítását, a felderítés, a támadás, a védelem, a tartalékok feltöltésének, az utak berendezésének stb. eredményes megszervezését.

Késedelem nélkül kell kiadni a csapatoknak az előttük álló harctevékenységek végrehajtására vonatkozó előzetes intézkedéseket.

A parancsnoki elhatározás meghozatalát és az alárendeltekhez való eljuttatását a lehető legrövidebb idő alatt kell végrehajtani abból a célból, hogy az alárendeltek fel tudjanak készülni a harci feladatra. Az elhatározás meghozatalával egy időben meg kell szervezni a jól átgondolt összeköttetést, mint a megbízható vezetés egyik legfontosabb eszközét.

A parancsnokok és törzsek harcvezetői munkájukat a terepen végzik. A terepen beszélnek meg részletesen a feladat végrehajtását. Például támadásban az alárendeltek pontosan ismerjék mikor, hol, milyen rendben foglalják el a roham terepszakaszát, hol van a tüzer- és aknavetőalegységek tüzelőállásainak körlete, a szétbontakozás terepszakaszai, a harcjárműről való leszállás terepszakaszai (amennyiben a tevékenység végrehajtása gyalogmenetben történik).

Ezen túlmenően minden parancsnok pontosan ismerje az alegységek támadási irányát, a támogató és megerősítő eszközök tüzelőállás változtatásának, második lépcsők, tartalékok, vezetési pontok, hadtápegységek mozgási irányát és mindazokat a terepszakaszokat, amelyek kapcsolatosak a harcfeladat végrehajtásával. Természetesen nagyon fontos, hogy a parancsnok idejében vezesse be a felderítést, mindenkor ismerje a szomszédok helyzetét, időben és terepszakazonként összehangolja az összefegyvernemi alegységek, a tüzérség, légvédelmi tüzérség, légi erők, műszaki alegységek tevékenységét, szervezze meg a manőverek végrehajtását, az együttműködést a szomszédokkal.

A terepen végrehajtandó parancsnoki munkához meghatározott sorrendben kell a nagylétszámú parancsnokokat és szolgálatiág-főnököket kirendelni, ügyelve az álcázásra, az előkészületek rejtettségére, arra, hogy a csapatok előtt álló tevékenységeket az ellenség fel ne fedje. Röviden, a harc kezdetéig minden parancsnoknak és szolgálatiág-főnöknek hely és idő szerint meg kell kapni a konkrét feladatot. A harcászati gyakorlatokon szükség van időnormatívák alkalmazására. Tehát meg kell szabni, hogy az alegységek melyik időpontban érkezzenek be az egyik, vagy másik körletbe, vagy terepszakaszra. Ez a kiadott parancsok és intézkedések végrehajtásában növeli a parancsnokok felelősségét.

A csapatok harctevékenységéhez szorosan kapcsolódik az alegységek, egységek mozgása, a körletek és terepszakaszok elfoglalása.

A meghatározott terepszakaszok időben történő tervszerű, szervezett elfoglalása céljából a parancsnokok és törzsek pontos számvetéseket, terveket dolgoznak ki.

A parancsnokok — figyelemmel a rejtett vezetés, jelentés szabályaira

— meghatározott rendben jelentik előljárójuknak a mozgások, harci tevékenységek végrehajtását.

A leningrádi katonai körzet csapatainak törzsei 1972 óta sikeresen alkalmazzák egy a csapatok, törzsek és hadtápegységek mozgásáról összeállított egyszerű, megbízható jelentésforma-változatot. A jelentéseket két nagyságrendű számjeggyel kódolják. A csapatmozgások helyzetét regisztráló jelentések ilyen kialakult helyes formája már igen széles körben elterjedt.

Az alegységek harcászati vezetésének folyamatos és szilárd biztosítása érdekében a parancsnokok, törzsek rendkívül magas szintű következetességet, pontosságot követelnek és tanúsítanak.

Felszólítás nélkül kötelesek jelenteni a kapott feladatok végrehajtását, a fontos terepszakaszok, objektumok elfoglalását, a vízi akadályokat, a főútvonalak, vasútvonalak, pályaudvarok elérését, az ellenség tartalékaival való minden találkozást, a szomszédok helyzetét, az anyagi készleteket.

A harcászati gyakorlatokon sem szabad elnézni, ha a parancsnokok nem fordítanak különös figyelmet az előljárával, szomszédokkal való összeköttetés fenntartására, ha nem jelentik a szemben álló ellenség tevékenységének jellegét, ha nem törekednek arra, hogy újabb feladatot kapjanak, ha nem tanúsítanak ésszerű kezdeményezést, ha kitérnek a kockázat vállalása elől és nem alkalmazzák a hadi tapasztalatokat, nem végzik megtévesztő tevékenységeket.

A háborúk és a háború utáni gyakorlatok tapasztalatai az esetek többségében azt bizonyítják, hogy helyes, ha a parancsnokok és törzsek az előljáró parancsnoknak előre meghatározott időben 30 percenként, vagy óránként jelentenek. Természetesen nem zárja ki ez a kivételes jelentések haladéktalan megtételét, amikor éles helyzetváltozás, vagy előre nem látott fordulat következett be.

A harc sikere, a szemben álló ellenség legkisebb veszteséggel történő megsemmisítése döntően az alegységek, egységek, valamint a megerősítő és támogató eszközök összehangolt tevékenységétől függ. Ennek elérése érdekében a parancsnokok és törzsek idejében szabják meg, illetve pontosítják a feladatokat, a harc során aktívan befolyásolják az alárendeltek tevékenységét, és ténylegesen vezessék az alárendeltek harcát.

Nagyon fontos a támadó harc megvívása során a megváltozott helyzeteknek megfelelően időben pontosítani az alárendeltek új feladatait. Meghatározni a támadás további irányát, azt, hogy az alegységek hová, milyen időpontban jussanak ki. Folyamatos tájékoztatást adni a szomszédok helyzetéről, a vezetési pont helyéről, vagyis röviden, harcban gyakran kell az alárendeltekkel érintkezni.

A parancsnokok harcban rendszerint személyesen vezetik alegységeiket, egységeiket. Közvetlenül a helyszínen határozzák meg az új feladatokat, figyelemmel kísérik a harci tevékenységeket, minden erővel és eszközzel személyesen biztosítják a meghatározott feladatok teljesítését. A parancsnokok a második lépcső, vagy a tartalékok harcbavetésekor, találkozó harc kialakulásakor, folyón való erőszakos átkeléskor feltétlenül személyesen és a helyszínen határozzák meg a feladatokat, szervezik és biztosítják azok végrehajtását. A harc megvívása során a vezetési pontok

lemaradása az alegységektől, egységektől, vagy áttelepítésük szervezetlensége, komoly következményekkel járhat. Ilyen esetekben az összeköttetés megszakadhat az alárendeltekkel, a vezetés hiánya pedig valamenyny feladat végrehajtását megghiúsihatja.

Ebből adódóan a parancsnokok és törzsek munkájában különleges helyet foglal el az összeköttetés megszervezése és a vezetési eszközök komplex alkalmazása. Az összeköttetést minden esetben kétszeres biztosítással kell megszervezni, a rádió eszközökből pedig tartalékot kell képezni. A híradók legyenek képzetek a folyamatos rádió ellentevékenységre és minden szintű parancsnok rádióon személyes beszélgetések lefolytatására.

Az alegységparancsnokok vezetési tevékenységének növelése érdekében rendszeresen tartanak vezetési gyakorlatokat.

A harcászati és parancsnoki törzsvezetési gyakorlatok szervezésére, vezetésére és végrehajtására a parancsnokoknak és törzseknek nagy figyelmet kell fordítani.

Alaposan elemezzék a gyakorlatok minden mozzanatában a csapatvezetést és segítsék, fejlesszék a gyakorló parancsnokok vezetési tevékenységét.

Sajnos egyesek a törzsvezetési gyakorlatok megszervezése alatt csupán a vezetési pontok telepítését, áttelepítését értik. A gyakorlatokon gyakran fel kell hívni a parancsnokok és törzsek figyelmét a harci tevékenységek vezetésére, a mozgási grafikonban meghatározottak végrehajtására, a megjelölt terepszakaszok elfoglalására, a parancsnoki figyelő és harcálláspontok áttelepítésére, az összeköttetés megszervezésére.

A gyakorlatok végrehajtása során célszerű az egyik, vagy másik vezetési pont harcból való kikapcsolását, az összeköttetés megszakadását, a csapatok vezetésében bonyolult helyzetek megoldását gyakoroltatni. Részletesen értékeljék az összeköttetés helyreállítása érdekében végzett parancsnoki és törzsmunkát.

A parancsnoki és törzsvezetési gyakorlatokon a parancsnokok (törzsek) legyenek képesek az ellenség és saját csapatok részletes értékelésére, a rövid, előzetes intézkedések kiadására, valamenyny gyakorló feladat végrehajtásának terepen történő részletes kidolgozására.

A parancsnokok tudjanak pontos, rövid, érthető harcparancsokat, intézkedéseket kiadni. Legyenek képesek a harcászati helyzet gyors, kulturált rögzítésére, az ellenséges és saját helyzetről híreszközök felhasználásával személyes jelentések megtételére, a jelentések rejtjelzésére és megfejtésére.

Helyesen közelítik meg a kérdést ott, ahol a parancsnoki jártasság fejlesztésére nemcsak a parancsnoki és törzsvezetési harcászati gyakorlatokat használják fel, hanem más foglalkozásokat is. Például harckocsi lögyakorlatok előkészítő foglalkozásain gyakoroltatják a feladatmeghatározást, a tűzvezetést, a legveszélyesebb célok leküzdésére tűzkiváltási parancsok kiadását.

A járművezetési gyakorlatokat harc helyzetek beállításával szintén fel lehet használni különböző harc feladatok gyakoroltatására. Ennek során például váratlan ellenséges légi- és földi támadások közlésével, a szétbontakoztatásra, valamint a parancsnokok, alegységek számos más

harcászati vezetési tevékenységének gyakoroltatására kínálkozik kedvező lehetőség.

A gyakorlóterekre történő ki- és bevonulás végrehajtása során is hasonló gyakorlásokra van lehetőség. A századok, ütegek tevékenységének vezetésére, parancsok és jelentések továbbítására ilyen esetekben is széles körben alkalmazhatók a rádió eszközök.

Az egyszemélyi centralizált vezetés nem zárja ki, sőt minden szinten feltételezi a parancsnokok alkotó kezdeményezését. A helyzet tisztázatlansága, az összeköttetés időleges megszakadása az előjáróval, sohasem indokolhatja az aktív tevékenység megszüntetését és soha nem lehet oka a meghatározott feladatvégrehajtás elmulasztásának.

Minden szintű parancsnok bonyolult harchelyzetben személyesen felelős a vezetésért. Az általános cél elérése érdekében a parancsnok, az előjáró parancsnok elgondolásának megfelelően önállóan kell reagáljon és intézkedjen a harchelyzetben beállt minden változásra.

A harcászati sikerek döntő mértékben függenek a parancsnokok képzettségétől, öntudatától, a tudati edzettségtől, a személyi állomány fegyelmezettségétől.

Következésképpen minden parancsnok állandóan kísérje figyelemmel és ellenőrizze az alárendeltek tevékenységét.

A parancsnokok és törzsek jártasságának növelésében, a párt iránt érzett elvi felelősség kialakításában fontos szerep hárul a törzsek párt-szervezeteire. A párt-szervezetek kritikusan értékeljék a kommunista vezetők tevékenységét és segítsék a parancsnokokat a harc kiképzésben, a könnyítések, az egyszerűsítések megszüntetésében. A csapatvezetés színvonalának további erőteljes növelése csak a parancsnokok, a párt-, a politikai apparátus és a komzomol-szervezetek együttes erőfeszítésével biztosítható.